

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУЖОВІНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Справи нашої держави.

В справі язикових розпоряджень мав сими днями клуб чеських послів до ради державної нараду, на котрій постановлено зажадати рішучо від правительства відкликання додаткових розпоряджень, виданих для пояснення, як первістні розпорядження треба розуміти і виконувати; в разі, коли би правительство сего не зробило, грозять чеські послы опозицією. Також домагає ся клуб усунення міністра судівництва. Про ухвалу клубу повідомлено дня 18-го с. м. президента міністрів, а по полудни того-ж дня нараджували ся відпоручники клубу з послами февдальної більшої посілости.

Narodni listy доносять, що правительство поробило вже кроки для спростовання хибної інтерпретації язикових розпоряджень. О тім говорив уже гр. Бадені і в палаті панів. Розпорядження язикові — мовив він — несправедливо викликали таку опозицію і агітацію зі сторони Німців. Видаючи ті розпорядження, він не мав гадки обмежувати німеччину а тим менше оскорбляти Німців. Его личне чувство зборонило би ему се учинити, але він був і є тої гадки, що в розпорядженнях нема укорочення народних прав Німців.

Урядові дневники зачинають в тій справі теж троха вже инакше писати. Коли парламентарні труднощі — так кажуть — не будуть усунені щирою угодою, на котру би радо пристали Німці, Чехи і всі інші народности, то в таким разі всі

народи будуть залежати від кожодчасного правительства, а їх становишка ніколи не будуть безпечні перед бурями і негодами. Уже-ж і тепер жалують ся Чехи, що інструкціями для переведення язикових розпоряджень обкрито ті розпорядження на некористь Чехів. Годі признати слушність замітам, мов то закон о краєвих язиках не дасть ся перевести в парламенті. — Отже видно, що і правительство вже зачинає завертати на дорогу законодатного полагодження справ і спорів язикових.

*

Наша обструкція парламентарна загадала ще одну зброю добути проти нижнього кабінету. Зброєю тою має стати ся договір з Угорщиною, а іменно справа квотова. На тім поли, видко, наступило якесь тайне порозумінє межі лібералами долитавськими а ліберально-жидівським сторонництвом на Угорщині, на котрого чолі стоїть старий Тіса. Плян лібералів такий, щоби Угорщина по можности робила тепер обструкцію квотову, а то не задля реальних причин, а просто для того, бо гр. Бадені не числить ся з лібералами долитавськими. Ліберали угорські мають прийти в поміч нашим домородним лібералам.

На той темат приносить віденьська „Montags-Revue“ таку статю: „Справа квотова висить ще заєдно в воздуху неполагоджена. Правительство австрійське віднесло ся вправді до правительства угорського посредством ноти в тій справі, але кабинет бар. Банфіого кинув ту ноту до

коша, подібно як всі нунції і ренунції квотової депутації австрійської. Тепер треба буде устно пересправляти. В тій ціли удав ся вже цїсар до Пениту, а під суботу сего тиждня поїхали і міністри австрійські до Буди. Але чи буде що з того? питає „Montags-Revue.“ Тяжко, бо ліберальний кабинет угорський має звязані руки ліберальним сторонництвом соїму угорського. Кабінет угорський не хоче договорювати ся з гр. Баденім. В Угорщині лучше розуміють ситуацію політичну в Австрії, ніж самі Німці австрійські. Там дивлять ся люди в будуччину і знають, що по угоді з Угорщиною прийде реакція, прийде ера панованя клерикально-словянських сторонництв, що упоравши ся з лібералізмом в Австрії посягнуть рукою і до Угорщини, щоби і там знищити всякий поступ і цивілізацію. Гр. Бадені опирає ся на Поляках, чеських февдалах і дрібних славянських племенах, котрі суть елементами реакційними. Тепер позискано ще Чехів до спілки, а зізольовано одиноких представителів свободи і поступу, т. є. Німців. А що буде, як Німці упадуть в тій борбі? О, тоді щезне і дуалїзм, та дитина ліберальної ери. Тоді загрожене і панованє Мадярів над Словянами угорськими. Чейже кождому звісно, що ділочи державу на дві половини, Німці і Мадяри запоручили собі верховодство в обох сих половинах. В 1877 році кабинет ліберальний Аверсберга-Унґера потвердив сю умову на панованє обох сих народів. І гр. Таффе не міг нічого змінити в сїм напрямі в 1887 році.

Город і село.

Я, мов з вязниці, з города утік
В село, на волю, — серцем відпочити:
Житє робилось гірше там, що рік:
А краєвих днів навів зівали квіти...
Ой, справді більше нікуди їти, —
Хиба на сором гідними шляхами,
Як Україні вказують кати,
Ті, що панують, прокляті, над нами...
У кайданах з острахом ідучи
Ми знаємо, що не засяють зорі
Колішньої слободи, та в ночі
Не встанемо, потомлені і хорі:
Безкрая ніч, неправедна і зла,
Народови безщасному на тіло
Важким каменем грізно налягла —
Так що навкрузі все, мов заніміло...
А в городськїм нависнім полоні,
Де ворогів, куди не глянь, богато,
Сил не було терпіти вже мені,
Бо оступатись я не смів за брата...
Сумнійших вістий, все-ж-таки, луна
І у мою хатину долїгала
За людські муки, і в мене вона
Надій остатніх відняла чимало!
Я чув про чесну молодість в тюрмі,
Котрій ніяк ми не дамо поради, —
Невільники залякані й самі, —
Серед обиди, горя та досади...
Високо Бог, далеко — до цара! —

Так склало ся не тільки на Україні:
Нехай ся приказка народна вже стара,
Але-ж прийдесть ся до-ладу ще й нині!
Від слуг лихих, від лещетивих Юд
В зелений ліс по-весні я втікаю:
Нехай мені пособить сільський люд
Знайти дорогу знов к земному раю!
Козачий дух коло землі не вмер,
Де божий робітники працюють:
Раба інтелігентного тепер
Одні воли на світлі лиш ратують!

Сергій Обуховець.

ОБРАЗКИ з ПРИРОДИ.

(З оповідань лісничого).

Полюванє в повітрі.

В марті їхав я з гір до Вязниці. В Білоберезі (в Галичині) став мій фірман коні погодувати і сам щось похачувати. Не знаю, чи коні були май контентніші від мене із сего супочивку; не лише фіра так мене згуркала, що костий не чув я в собі, але й від „гуцулок“, котрі мій фірман в одно собі висьпівував, мені аж в голові вже шуміло. Мій завзятий сьнівак пішов до коршми „червака задурити“, а я виліз на поближкий горб, подивити ся на сусідню околицю.

Як раз був час борби літа з зимою і літо перемогало, бо увільнило бистрий Черемош від цїпких кайданів леду. Десь не десь плили ще Черемошом величезні криги леду, але тільки доти, доки не вдарили ся в скалистий беріг і розлетїли ся в безчисленні кусники. Із вільних, до сонця положених сїножатий білий сніг уже щез а на его місце застелила сїножати зелена травичка. В темних ялових лісах, що покривали поближкі горби, переважала ще зима, бо зпоміж зелених густих краків білів ся сніг.

Ранок був гарний. На безхмарне синє небо зійшло тепер раніше сонце і всю природу вбрало на хвилю в золото, за що веселі пташки привитали его милим щєбетанєм. Сему сьпіву привелухуючись, почув я нагло якесь несамовите піворене. В тій хвили узрів я перед собою, як ястріб полював на жовну. Уже хотїв свої острі кігті встромити в жовну, як ся в смертельнім страху другий раз несамовито зпіворила і нагло обернула ся. Ястріб мимоволї з махом далі полетїв. В такий хитрий спосіб освободжена жовна що сили проетє до поближкої тополї, щоби в єї густих краках скрити ся. Але й ястріб дармо не летїв і поки жовна до тополї долетїла, а він уже там. Почали округ дерева крутитись: жовна ховати ся, а ястріб єї відшрає. Жовна побачила, що єї намір не вдасть ся і летить далі в недалекий садок а ястріб в погоню як тїнь за нею. Вигнав єї відти високо у воздух і знов зачало ся завзяте полюванє...

На плоскїм березі Черемоша сидїла ворона і щось дзюбала. Попантривши відважного опри-



Се хоче однакж нині доконати польській кабінет гр. Баденього. Але се не вдасться ему. Угри знають добре, до чого то все йде. Вони знають, що федералізм в Австрії — то кінець панованія Малярів в Угорщині. Угри можуть погодити ся лише з ліберальною Австрією“...

Montags-Review висповідала ся досить щиро. Она каже ясно, що при теперішнім договорі не розходить ся їй нічого більше, як лише о дальшу запоруку для Німців, що вони а не хто другий мають управляти Долитавщиною. Не буде того, то і не можна допустити до угоди з Угорщиною. Ми, Слов'яни, маємо і на дальше остати елементом, над котрим має панувати — ліберальній Німець. Таж Слов'яни по словам Вольфа, суть лише „eine minderwertige Nation“. Не о справедливе розложено квот, не о оборону інтересів господарських Долитавщини розходить ся лібералам німецьким, а о дальше пановане над Слов'янами. За ту ціну готові вони Малярям опустити навіть де що з квоти низше 30%.

Сповідь та однакж дуже замітна. Німці готові жертвувати і економічну екзистенцію Долитавщини, як би лише Малярі піддержали їх в їх гегемоністичних забаганках в Австрії. От в чім лежить патріотизм наших лібералів!

*

Рівночасно коли Німці стрейкують, забирають ся члени парламентарної більшости потрохи до позитивної роботи. І так 18. мая, сейчас по засіданню обструкційнім, зібрало ся 117 членів правіці, щоби сполучити ся в Союз аграрній для береження інтересів хліборобських. Почин до зложення такого союзу дав гр. Макс Зедвіц з Морави. Союз уконституовав ся і розібрав поміж себе відповідні реферати. Ціль его така, щоби іменню послаи заступаючі інтереси селянські виробили собі точне понятя о всіх справах, дотикаючих хліборобства, і солідарно ті справи піддержували в своїх ключах. Відтак ухвалено, домагати ся від президії палати посольської, щоби

шка, понехала снідане і довго не роздумуючи закаркала хрипливо кілька разів і кинула ся з правдивою скаженостію на мисливого. Що не жартувала, показало ся зараз, бо кілька дзюбів трафилі яструба і сиве піре розвіяв вітрець. Але ястріб собі байдуже і полює далі, полює з цілою силою на ослабленого птаха, щоби ся безпечна добич на остатній хвилі не пропала. Але каркане ворони привабило ще кілька сестер і їх спільним заходом вдало ся хижого птаха опам'ятати та позбавити его доброго снідання. Воронами переслідуваний сів утомлений на ворине за стару вербу, щоби відпочити. В такий несподіваний спосіб від безпечної смерги виратувана жовна полетіла повільним летом в густих яловий ліс а ворони посідали понад Черемош, снідають і забавляють ся далі.

Злетів і ястріб, глянув „зізд лоба“ на бридкі ворони і підніс ся в сине чисте небо. У великих кругах висше й висше здоймав ся і щез мені з очей. З незмірної висоти шукає він бистрим поглядом нової добичи, на котру як куля несподівано кине ся.

Трагедія у верхах.

Пізно в осени ішов я з Д. до Путилова через верхи (направці через гори). Коло „Довбушового креста“ надійшла раптом мрака, така густа, що десять кроків округ себе годі було що розпізнати; але що я стежки добре знав, то не

одно засідане в тижни було постійно лишене на обговорюване справ, що обходять хліборобів.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 22-го мая 1897.

Більша платня. В розмові з послом Окуневским заявив міністер фінансів, що з новим роком цілком певно підвищать платню урядникам. Побачимо.

В справі нотаріальних оплат видала президія вишого суду краєвого розпоряджене, котре говорить, що нотарам не належить ся ні-яка винагорода за списи актів тогді, коли они роблять се при нагоді якоїсь иньшої урядової чинности в характері судових комісарів. Не вільно їм в таких случаях умовляти ся зі сторонами що-до висоти винагороди ані теж приймати єї безпосередно. По окінченню урядової чинности они мають лише віддати акти судові, а той, означивши висоту оплати, сам єї стягне і доручить нотареві. То розпоряджене не обов'язує очевидно в тих случаях, де нотар сповняє свою урядову чинність на візване сторони, а не на припорученне суду.

З пошти. Управителя пошти Бернарда Вальштайна перенесено з Новоселиці і повірено ему ведене пошти і телеграфу в Чернівцях на двірці.

Вечерок з танцями уряджує акад. товариство Союз в Кіцмані в салі казина дня 2. червня с. р. Чистий дохід призначений на будову Народного Дому в Чернівцях. Так гарна ціль, яку поставили собі Союзани, як і сама забава, котра певно випаде на вдоволене всіх гостей, повинні зібрати дня 2. червня в Кіцмані як найбільше гостей з міста і з цілої околиці.

Похорони проф. Л. А. Симигиновича-Штаффе відбули ся вчера о 3. год. пополудни при великій участі публіки і молодіжи шкільної. Богато вінців покривало караван і окремих віз на вінці. Між публікою ми бачили генерального вікарія о. Ренту, професорів університету, шкіль середних і низших, відіоручників краєвої ради шкільної і п.

По руски. Львівське руске товариство педагогічне так нарікає у відозві до Русинів: „Шіснайцять літ минуло, відколи громадка патріотів руских приступила до заснованя „Руского товариства педагогічного“ у Львові. Они руководились тою гадкою, що „знане, то сила“ що „яка молодіж, яка школа, така й будучність на-

здавав на туман і далі снішив ся, аби хоть смерком вийти на шлях. Може по двогодиннім ході побачив я перед собою великий яловий ліс і аж тепер покмітив, що заблудив. У верхах заїждити дуже легко; тут багато стежок і всі однакові. А як забудеш, або не бачиш яких знаків, пр. скали, хреста, зимарки, то заблудиш, хоть і серед дня.

Дуже мені се не подобало ся, бо вже вечеріло і хоч-не-хоч треба було ночувати в якогоє гупула або в зимарці, що недалеко стояла. Тут студено а там — блощиці не дають спати. Сів я на прислу зимарки, закурив тай жду: або мрака щезне, та буду відіти, куда йти, або най хтось надійде — а тут як раз кілька стежок сходилось — і направить мене на добру дорогу.

Недалеко стояла пів суха смерека з вломаним верхком, а на тім верхку сиділа ворона так тихо та нерухомо, мов би спала. Відай також заблудила, подумав я, і хоче тут ночувати. Аж дивлю ся, а похлипливий заяць в гору ярком біжить. Все що зробить кілька скоків, то стане, розглядає ся, чи безпечно, і скаче далі. Але видко було, що бідолаха щось попавив, бо на задну ногу налягав. Чи незручний стрілець его покалічив, чи десь від незчисленних ворон уткнув та ногу вивихнув, чи капкан єї зломав, не знати, доста тільки, що каліка. Скоро вийшов не знати, доста тільки, що каліка. Скоро вийшов з яру, зачав правцювати через сніжатку в гу-

стих лісе, де від ворогів був май безпечніший. Ще мав зо сто кроків до своєї мети, аж тут ворона, що не спала, як я думав, лише чатувала на добич, як не пошумить та на заяця! Дивлю ся, а тут і друга ворона, не знати відки, вже заяцєви на голові сидить. Се все склало ся так скоро і несподівано, що заяць в першій хвилі на місці засторонів. Але лиш на одну хвилину, бо скоро дістав кілька дзюбів, так страє з себе непрощених їздців і забіг в найближшій густих горч ялівцю.

Ворони посідали на смереку і знов ніби то дрімать, а заяць, що ждав ночи, аби в лісе забігти і я, що цікавий був, як розпочата трагедія скінчить ся, сидимо також тихо. Може з пів години ми так сиділи, аж вінци воронам надокучилось — відай були дуже голодні — і одна злетіла та просто в корч, де заяць заховав ся. Дзюбом та крилами вигнала его відти. Скоро лиш вибіг на вільну сніжачку, а єї товаришка вже й ему на голові та дзюбом в очи! І знов зачала ся завзята борба межі ними. Наконець каліка заяць, котрому вже й очи викололи, перевернув ся на хребет і ногами махаючи, освободив ся від сивуль.

Незвичайний випадок був семи днями предметом карної розправи перед судом присяжних в Літомерицях в Чехії. На лаві обжалованих засів 17-літній Рудольф Кернер під закидом злочинної убійства. Кернер був залюблений в молодій Анні Хохолці, а она любила его; однак єї родичі заборонили їй сходити ся з Кернером. Отже молоді рішили покінчити разом жите самоубійством, а що Анна не уміла обходити ся з оружжєм, то на єї просьбу Кернер застрелив насамперед єї, поцілвши в серце, а відтак стрілив собі в голову. Але куля влучила в око і застрягла в ко-

Крр... крр... закаркали обі сестриці зі всієї сили і в тій хвилі зашуміло в повітрі. Поміч прийшла. Прилетіли з поблизького ліса дві білобокі сороки і з кілька ворон...

Вітрець розігнав тимчасом мраку а захо-

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)
 є на складі
 в друкарні „Рускої Ради.“
 Просимо о замовлення.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
 у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращі умови і видає поліси і квіти в рускім язиці.

Зголошена о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі,
 загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожностю лише флажки зі знакам охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.
 Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.



Хто хоче мати
 добру і дешево
МАШИНУ ДО ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як веюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Ває по братньому

З поважанєм

В. Данилевич,
 машиніст у бродаря Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

II. T.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публику, що я перебрав існуючий доси під фірмою

Антін Табакар і Гаїна
СКЛАД КОРИННИХ ТОВАРІВ,
 вин і делікатесів

→* (заснований 1812 року), *←
 а окрім того

Агентуру і склад рільничих машин
 з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною службою.

Прошу о часті замовлення і пишусь

з поважанєм
Стефан Гаїна.



Відзначене на краевій виставі в р. 1894 почетним дипломом
 ц. к. міністерства торговлі.

Краєве товариство ткацке

➔ „PRZADKA“ ➔

(ПРЯЖА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні звітні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСЬКІ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі кістковим і адаманковим;
 також доставляє материялів на комплетні і найдешевні

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовлення просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і станция залізнична в місці).

Прібки і ціниики на жадане оплатно і відвотною почтою. (15—)52

Із Найвисшого приказу

Єго ціс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекция льотерийних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРИЮ,

з котрої чистий дохід присьвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

➔ „РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“ ➔

в Чернівцях.

Ся льотерия обнимає **7816** виграних в готівці,
 поділеных на

148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слідуючими
 в загальній скількості

165.000 корон в золоті та **100.950** зр. ринських а. в.

Тягнене послідує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. ринських а. в.

➔ Льоси продає і адміністрация „Буковини.“ ➔

Льоси можна купити і в ц. к. льотерийних урядах, у всіх льотерийних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеграфічних, в конторах ви-
 міни, в урядах станцій залізничних і др.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

